

Sayı : 2013/ 166
Konu : Esnaf ve Sanatkarların Uymaları Gereken Rekabet Kuralları Hk.

12 03 2013

ODALARA 8 NOLU GENELGE

Rekabet Kurumu tarafından uygulanan 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ile piyasa ekonomisinin temel dayanağı olan **rekabetin korunması ve geliştirilmesinin amaçlandığı,**

Rekabet Kurumunca, küçük esnaf ya da tacir olarak değerlendirilebilecek kimi fırıncı, sarraf, sürücü kursu gibi teşebbüsler ile onların bağlı oldukları oda, birlik, federasyon gibi teşebbüs birliklerinin rekabeti kısıtlayıcı, bozucu ve engelleyici eylem ve işlemleri, 4054 Sayılı Kanun çerçevesinde inceleme, araştırma ve soruşturmaya konu olduğu,

Kanun'un 4. maddesi, "Rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır" hükmüyle rekabeti bozucu, engelleyici, kısıtlayıcı anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliğinin yasaklandığı,

Başka bir deyişle, **birbirleri ile rekabet eden esnafın birlikte fiyat belirlemeleri, pazarları ve/veya müşterileri paylaşmaları, rakip esnafı pazarın dışına çıkarmak için ortaklaşa eylemlerde bulunmalarının,** aynı şekilde esnafın üye olduğu oda, birlik vb. teşebbüs birliklerinin yasalardan kaynaklanan **azami fiyat tarifiesi belirleme yetkileri dışında veya bu yetkilerini aşarak üyelerine belirli bir fiyatı dikte etmeleri, üyeleri arasında pazar ve müşteri paylaşmalarını, pazara girişi engelleyici nitelikte karar ve uygulamalar içinde bulunmalarının yasaklandığı,**

Esnaf ve Sanatkarlarımız açısından konu değerlendirildiğinde:

- İşletmelerin bir araya gelmek suretiyle ürün satış fiyatını belirlemesi,
- Bağlı olunan oda, dernek, birlik veya federasyonların hazırladığı veya onayladığı **azami satış fiyatını gösteren tarifelerin yine aynı teşebbüs birlikleri tarafından sabit ya da asgari satış fiyatına dönüştürülmesi,**
- **Belirlenen fiyatlara** üyelerin uymaları konusunda **karar alınması,** üyelerin bu fiyatlara uymaları için **zorlanması** veya üyelere, bu fiyatlara uymadıkları gerekçesiyle **yaptırım uygulanması,**
- Bölge ve müşteri paylaşımı yapılarak, satış noktalarının belirli firmalar arasında paylaşılması, bu sebeple esnaf veya tacirlerce, istenilen yerden ürün temin edilememesi,
- Birlikte belirlenen fiyatlara veya bölge paylaşımına uyulup uyulmadığının denetlenmesi için bazı kişilerin görevlendirilmesi,
- İşletmelerin, aralarında anlaşmak suretiyle indirim oranlarını ve mal verdikleri esnafın kar marjını sabitlemesi,
- İşletmelerin, mal verdikleri satıcıların, tarifelerle belirlenen fiyatların altında satış yapmalarına engel olmaları,
- Bütün bu konularda varılan anlaşmaların uygulanması için havuz oluşturulması, senet imzalanması, yazılı veya sözlü taahhütte bulunulması,

— “Oda kararı” veya “birlik kararı” denilerek ortak menfaat adı altında rekabete aykırı uygulamalara devam edilmesi,

Ve benzeri rekabet sorunlarının ortaya çıktığı görülmektedir.

4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi ile yukarıda yer verilen uygulamalar yasaklanmış olup idari para cezası yaptırımına tabi kılınmıştır. 4054 sayılı Kanun’un 16. maddesine göre, ihlalde bulunan teşebbüslere, teşebbüs birliklerine veya birlik üyesi teşebbüslere bir önceki yıl **cirolarının %10’una** kadar ve ihlalde belirleyici rolü olan teşebbüs veya teşebbüs birliği yönetici ve çalışanlarına ise bu cezanın **%5’ine** kadar idari para cezası uygulanabilir. İhlalde bulunan işletmelerin ticari unvanlarının Kurul kararlarında açıkça yer alması ve kamuoyuna ilan edilmesi, verilen maddi para cezası haricinde itibar kaybı anlamına da gelmektedir.

Ayrıca, Kanuna aykırı uygulamalar esnaf ve sanatkarlara mal veya hizmet satan teşebbüsler tarafından yapıldığında, alıcı konumundaki esnaf bu kez rekabet ihlallerinin mağduru olmaktadır. Bir başka ifadeyle, genelde tüm esnaf ve sanatkarların kendilerine mal ve hizmet tedarik eden teşebbüslerin ve/veya bunların bağlı oldukları teşebbüs birliklerinin 4054 sayılı Kanun kapsamında ihlal olarak değerlendirilebilecek eylem, işlem ve uygulamalarından olumsuz yönde etkilenebilirler.

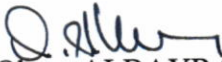
Bu bağlamda sadece yukarıda yer verilen 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamında yer alan uygulamalar değil aynı zamanda adı geçen Kanun’un “hakim durumun kötüye kullanılmasını” düzenleyen 6. maddesi çerçevesindeki eylemlere de işaret etmek gerekir.

Belli bir piyasa ya da bölgedeki sağlayıcılar(üretici, dağıtıcı veya toptancılar):

- Aşırı fiyat uygulayarak tüketiciyi sömürme,
- Yıkıcı fiyat yoluyla rakiplerin pazara girmesini engelleme,
- Fiyat listelerinin sabit fiyat uygulamasına dönüştürülmesi,
- Mal vermeyi reddetme,
- Ürünleri birbirine bağlayarak satma ve alıcıyı satın almaya zorlama,
- Sadece kendisinden mal tedarik etmeye zorlama,
- Eşit durumdaki alıcılar arasında ayrımcılık yapma,
- Birlikte hareket ederek bazı işletmeleri piyasa dışına çıkarma... gibi davranışlar içine girebilirler.

Tüm bu anlatılanlar doğrultusunda; esnaf ve sanatkarların gerek 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi ve gerekse aynı Kanun’un 6. maddesi kapsamında olduğunu düşündükleri ve muhatap oldukları eylem ve uygulamaları doğrudan veya bağlı oldukları Oda vasıtasıyla Rekabet Kurumu’na iletmelerinin söz konusu ihlallerle mücadele etme bakımından önem arz ettiği belirtilmektedir.

Bilgilerinizi ve Odanıza bağlı tüm esnaf ve sanatkarlarımıza duyurulması hususunda gereğini rica ederiz.

Oktay ALBAYRAK
Genel Sekreter

Hasan ALIŞAN
Başkan